

GDP
GELİŞİM DESTEK PAKETİ
“0-6 YAŞ”

GELİŞİMSEL EBEVEYNLİK REHBERİ

Uzm. Birgöl U. BAYOĞLU

Hipokrat
Yayıncılık

© 2019 Gelişimsel Ebeveynlik Rehberi

ISBN: 978-605-7874-38-2

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Yazar

Uzm. Birgül U. BAYOĞLU

Yayıncı

Hipokrat Kitabevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Sözkesen Matbaacılık

İvedik Organize 1518. Sokak Matsit İş Merkezi No: 2/40

Tel: (0312) 395 21 10 - Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

“.... Çocuklarımızı artık düşüncelerini hiç çekinmeden açıkça ifade etmeye, içten inandıklarını savunmaya, buna karşılık da başkalarının samimi düşüncelerine saygı beslemeye alıştırmalıyız. Aynı zamanda onların temiz yüreklerinde yurt, ulus,aile ve yurттаş sevgisiyle beraber doğru, iyi ve güzel şeylere karşı sevgi ve ilgi uyandırmaya çalışılmalıdır..”

M.K. Atatürk

Teşekkür

V

“Bebeklerini sallayarak büyüten anneler, isterlerse dünyayı da sallarlar” anonim cümlesi, yıllardır birlikte çalıştığımız annelerin gerçekten de bu güce sahip olduklarını gösteriyor. Yeter ki bebeklerini sallamadan ya da emzirmeden de uyutabileceklerine olan inançları olsun.

Yeter ki sevgi dolu, mutlu, düşünebilen ve sorgulayabilen çocuklar yetiştirirken bilimin ışığını rehber alsınlar. Okuyarak, araştırarak, gezerek başkalarına bağımlı olmadan ayakta kalmanın yollarını kendi güçleriyle bulsunlar.

Çocuklar annelerinin sevgisi, gücü ve çözüm üretme yetenekleriyle yetişsinler. Başkalarının kararlarıyla yaşayan bir anneyle değil.

Bu kitabın içeriği, siz annelerin yıllar içinde biriktirdiği soruları ve katkılarıyla oluşturuldu. Öncelikle ülkemizin güzel annelerine ve duyarlı babalarına teşekkür ederim.

Özenli ve başarılı bir çalışma ile yayıma hazırlayan Hipokrat Kitabevi ailesine,

Mesleki yolculuğumda bana yol gösteren ve her zaman desteğini hissettiren değerli bilim insanları Prof. Dr. Banu Anlar ve Prof. Dr. Kalbiye Yalaz’a,

Bir Cumhuriyet öğretmeni olarak beni çağdaş ve akılcı düşünceyle yetiştiren babam Hasan Ural’a ve sevgi dolu aileme, başta can oğlum olmak üzere gözbebeklerimiz, geleceğimiz sevgili çocukları-mıza bana yol gösterici oldukları için çok teşekkür ederim.

Birgül Ural Bayoğlu

Sevgili anne-baba,

Bu rehberdeki etkileşim ve yaklaşım önerileri, 0-6 yaş çocuklarının sosyal, dil-algısal, duygusal ve motor gelişimlerini ev-merkezli ve aile odaklı desteklemeyi amaçlar.

Anne-baba ve bakımverenler çocuk büyütürken oyun oynamak zorundadırlar çünkü oyun, çocukların yaşamının en önemli parçasıdır. Oyun oynarken olumlu ebeveynlik becerilerini sergilemek ve çocuğa model olmak bilişsel gelişimi desteklerken sosyal ilişkileri de güçlendirir.

Oyuncak hiç bir çocuk için tek başına keyifli bir etkinlik değildir, tek başına çocuğun gelişimini desteklemez. Üstelik çocuklar arkadaşları yoksa mutlaka bir erişkinle oyunu sürdürmek isterler, tek başına uzun süre oyun oynamak gelişimsel olarak da beklenmeyen bir davranıştır.

Oyuncağı ve oyunu araç olarak kullanarak olumlu etkileşimle gelişimi destekleriz.

Ebeveynler en sık hangi oyuncakları alıp hangi oyunları oynamaları gerektiğini sorarlar. Bu özellikle bir anne için çok yorucu olabilir, oysa kararı çocuğa bırakmak ve yalnızca çocuğu takip etmek en etkili etkileşim yollarından birisidir. Çocuğun seçimleri ve uygulamalarına doğru rehberlik yapmak yeterli.. Eleştirmeden, duyarsızlaşmadan, sürekli öneri vermeden...

İyi eğlenceler..

Benim Farketmediğimi Düşündüğün Anlarda

Yaptığım ilk resmi buzdolabına astığımı gördüm ve hemen bir tane daha yapmak istedim.

Bir kediyi beslediğini gördüm ve hayvanlara karşı nazik olmanın iyi bir şey olduğunu öğrendim.

En sevdiğim keki yaptığını gördüm ve küçük şeylerin hayatta özel şeyler olabileceğini öğrendim.

Dua ettiğini duydum ve konuşabileceğim bir tanrı'nın olduğunu ve o'na güvenmeyi öğrendim.

Yemek yaptığını ve hasta bir arkadaşına verdiğini gördüm ve birbirimize iyi bakmamız gerektiğini öğrendim.

Evimize ve içinde yaşayanlara çok iyi baktığını gördüm ve bize verilenlere çok iyi bakmamız gerektiğini öğrendim.

Sorumluluklarını, kendini iyi hissetmediğin zamanlarda bile yerine getirdiğini gördüm ve büyüdüğümde sorumluluk sahibi olmam gerektiğini öğrendim.

Bazen gözlerinden yaş geldiğini gördüm ve bazı şeylerin incitebileceğini öğrendim.

Kendine değer verdiğini gördüm ve olabileceğim kadar iyi olmayı istedim.

Büyüdüğümde iyi ve üretken bir insan olabilmek için bilmem gereken önemli hayat derslerini öğrendim.

VE Sana bakıp söylemek istedim ki;

“Benim farketmediğimi düşündüğün anlarda gördüğüm bütün şeyler için teşekkür ederim.”

Kaynak: The HSC Foundation, “the little book”

Çeviri: B. U. Bayoğlu, T. Ergün, B. Sicim

İçindekiler

xi

0-6 Ay Arası Bebeklerin Duygu Durumu ve Davranış Biçimi	1
Gelişimi Destekleyici Öneriler	2
Gelişim Becerileri Kontrol Listesi.....	5
7-12 Ay Arası Bebeklerin Duygu Durumu ve Davranış Biçimi	8
Gelişimi Destekleyici Öneriler	10
Gelişim Becerileri Kontrol Listesi.....	13
1-3 Yaş Arası Bebeklerin Duygu Durumu ve Davranış Biçimi.....	15
Gelişimi Destekleyici Öneriler	16
Gelişim Becerileri Kontrol Listesi.....	20
3-6 Yaş Arası Bebeklerin Duygu Durumu ve Davranış Biçimi.....	22
Gelişimi Destekleyici Öneriler	23
Gelişim Becerileri Kontrol Listesi.....	29
Okula Hazır Mıyım?	31
Anne-Baba Tutum Önerileri	39
Uyku Düzeni ve Alışkanlığı	40
Tuvalet Alışkanlığı Kazandırmak	45
Olumlu Kişilik Gelişimini Desteklemek.....	52
Çocukların İstenmeyen Davranışlarını Önleyici Tutumlar	54
Ebeveyn Olmayı Öğreniyorum.....	56
Mutlu Bir Aile İçin: Sağlıklı Bağlanma	58
Psk. Prof. Dr. A. Şebnem Soysal Acar	
Dil ve Konuşma Gelişimi	63
Uzm. ÇGE Şenay Eseroğlu	
Çocuk Nörolojisi Doktoru ile Randevumuz Var!.....	70
Doç. Dr. Kürşat Bora Çarman	

